

Ruddalen är ett rekreations- och sportpräglad område beläget i Kaverös, Västra Frölunda. Här finns Ruddalens Idrottscentrum, där man förutom att idrotta även kan ta sig en kopp kaffe. Fotbollsplaner och isbana ligger i närheten. I Ruddalen har man funnit spår av mänsklig verksamhet ca 9000 år bakåt i tiden. Ruddalen består idag av en varierad natur. Genom att följa naturstigarna kan man lära sig om hassel, sälj, vildkaprifol mm.

Ruddalen

Ruddalens område kännetecknas av två stora höjdparter med en dalgång emellan. Redan för ca 9000 år sedan var Kaverös befolkat. Bronsålderslämningar som exempelvis Kave röse är fornlämningar som fortfarande finns bevarade. Det är Kave röse som har gett namn åt stadsdelen Kaverös. Detta kan du hitta i närheten av de två vattenreservoarerna. I Ruddalen finns även försvarsanläggningar från förr. Fornborgen på Slottsbergets topp byggdes omkring 500-talet e. Kr.

Historia

Ruddalen har fått sitt namn efter Ruds by vars gårdar hade utmark här. Rud betyder röja dvs. Ruddalen är dalen där man röjde för att få ängs och åkermark och kanske någonstans att bo. Dalsänkan som sträcker sig österut från Grimmeredsvägen – Trälåsvägen- är den historiskt ”riktiga” Ruddalen.

Man brukade all tänkbar jord och byggde sina gårdar utefter bergknallarna. Både Högsbo och Järnbrott har fått sina namn efter gårdar. En gångstig och körväg för hästkärror gick vid Dirigentgatan 1 ner mot Flöjtgatan. Ännu tidigare gick här en ridväg och området vid Dirigentgatan och söder om kallades Riddarskogen. Järnbrott finns nämnt redan på 1400-talet och Högsbo på 1500-talet. På 15- och 1600-talen skövlades och brändes området upprepade gånger av danskarna. Under 1600-talet ägdes nästan samtliga gårdar av adelsmän och bönderna fick betala dryga avgifter och skatter.

Bebyggelse

På 1800-talet låg det flera torp i Kaverös och runt nuvarande Torpadammen, där av namnet. Vattnet i dammen var så rent att det användes som dricksvatten för både människor och husdjur.

Man högg naturstensblock till husgrunder och källare i området. Här låg under 1939-45 ett luftvärnsbatteri med ca 150 man. Kanonvärnen kan man idag se väster om tennishallen.

Kaverös bestod av blandad löv- och barrskog innan det blev bebyggt. När Göteborg grundades år 1621 började man hugga ned västkustens ekskogar. Man behövde virket till att bygga hus och båtar samt ved till uppvärmning. I Ruddalen blev godsägare Ture Rollof i början av 1900-talet, initiativtagare till återplantering av skog. Främst gran planterades.

Nutid

Ruddalen har idag en vacker, spännande och varierad natur. Tätortsnära naturområden har, förutom sitt rekreationsvärde, även en viktig funktion som spridningsvägar för arter. Idag kännetecknas Ruddalen av blandskog med tall, ek, björk och asp. Björk är vanligt i hela området och i vissa delar dominerar den trädskiktet. Asp hittar man lite här och var och det finns ett vackert ekparti i de västra delarna. På åsarna dominerar tall, ibland tillsammans med bergtall. På vissa ställen finns ljungklädda hällar.

Lövskogar

Lövskogar ses idag som värdefulla, bl a till följd av att de hyser en stor artrikedom med många rödlistade arter. Naturlig bokskog är idag ett ovanligt inslag i den svenska naturen. Ändå är bok ett av våra äldsta trädslag. I Ruddalen finns ingen bokskog, men dock en del solitära träd. Tiden innan bokens blad slagit ut, täcks marken av växter, som vit- och gulsippor. En rik flora av lavar och insekter är dessutom knutna till bokskog.

Sälg

Här och var i Ruddalen finns det sälg. För övervintrande insekter fungerar sälgens tidiga blomning som ett viktigt näringsförråd. Exempel på arter som nyttjar dess nektar är humlor (honorna), fjärilar, vivlar samt bin. Tidigt anländande flyttfåglar äter i sin tur de sälgberoende insekterna.

Hassel

Norr om bollplanerna och in på Torpadammsrundan hittar man en hassellund som följer den södra sidan om promenadstråket. Hassel blommar mellan februari och april. Nötkråkan äter hasselnötter, men har minskat i antal till följd av minskad mängd hasselbuskar. Att plocka hasselnötter ingår inte i allemansrätten, så om man vill plocka nötter måste man först ha markägarens tillstånd.

Död Ved

Död ved är ett viktigt, men naturligt sällsynt, inslag i naturen. Många rödlistade arter av lavar, svampar och insekter är knutna hit. I Ruddalen har en del högstubbar eller liggande träd medvetet lämnats med anledning av detta. Man talar om död ved i olika konstellationer; stående, liggande, döda grenar, etc. Samtliga har dock en viktig funktion för arter av växter och djur. Många insekter lägger ägg i död ved o den döda veden blir därmed en viktig födokälla för exempelvis hackspettar.

Slottsbergsmossen och Torpadammen

I de fuktiga svackorna i Ruddalen finns flera kärr, bland annat Slottsbergsmosse. De flesta kärren har en öppen vattenyta och där växer bland annat vit och gul näckros, pors och vattenklöver. Allra längst i nordöst ligger Torpadammen där många olika sorters fåglar häckar, t. ex. skrattmåsar, gräsand och knipa.

Fåglar och djur

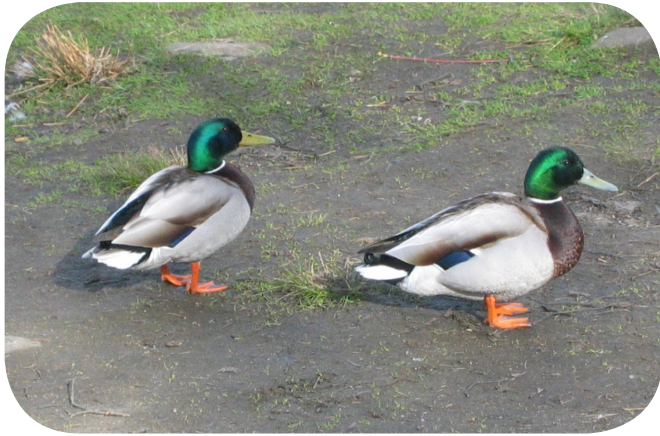
Även tätortsnära områden har en stor diversitet av arter och det finns en hel del djur man kan stöta på när man strosar omkring i Ruddalen. Ekorrar, harar, rådjur, räv och grävling, är exempel på arter som har observerats. Även många fåglar finns knutna till området, som exempelvis ladusvala, tofsmes, tornsvala och rödhake.

Rekreation och naturstig

Ruddalen är idag ett område med stark idrotts- och motionsprofil. Ruddalens Idrottscentrum ansvarar för idrotts- och motionsanläggningarna, som fotbollsplanerna och skrinnehallen. Ruddalens Idrottscentrum ansvarar också för Kamratbanan i dalen. Från Rud, Kaverös och Högsbohöjd går motionslingor, som strålar samman i dalgången. Skyltar till Ruddalens naturstig sattes upp 2005. Om du vill veta mer, så gå naturslingorna och läs på skyltarna.

Grillplats och lekplats

För den som gillar att vara ute, finns det tre grillplatser samt en lekplats i Ruddalen.

Källor

Hej på dig naturen-Friluftsguide för Gbg, Fritid Gbg, 1983

Sälgen- biotopfaktablad, Skogsstyrelsen, 1993

<http://linnaeus.nrm.se/flora/di/coryla/coryl/co-ryave.html>

Den nordiska floran, Bo Mossberg & Lennart Stenberg, 1992

Artdatabanken, SLU (ang nötkråkan)

Inventering av lövskog, 1986

Litteraturtips

Litteratur: - Torpen i Högsbohöjd - av Alice Rörberg

Första fågelboken, Lars Klinting, Rabén & Sjögren

Första insektsboken, Lars Klinting, Rabén & Sjögren

Först trädboken, Lars Klinting, Rabén & Sjögren

Smådjur i skogen, L-H Olsén, Prisma, 1999

Djurspår, T. Fonstad, Nordstedts, 2006

Myror i brallan, H. Skogar, U. Östman & B. Bergenholtz, Rabén & Sjögren, 2001

Webbsidetips

<http://www.frolunda.goteborg.se/>

<http://www.hogsbo.goteborg.se/>

- Västra Frölunda hembygdsförening. Här kan man maila och fråga om Västra Frölunda.
www.vfh.se/

Göteborgs Stadsmuseum- Här kan du få information om kultur- och fornminnen.
www.stadsmuseum.goteborg.se

Göteborgs Naturhistoriska museum- Här kan du få information om djur & natur, samt geologiska ämnen.
www.gnm.se

Artdatabanken
www.artdata.slu.se

Faktablad på www.goteborg.se/naturen

Glänta
Våtmark
Stengärdsgård
Hassel
Högstubbar
Vindfälld skog
Kräddjur
Sälg
Ädellövsskog
Ljunghed
Hällmark
Groddjur
Vildkaprifol
Asp